

Paskendusi Baltų pasaulėžiūra

Baltų judėjimas visų pirma savo teologiją grindžia gyvąja tradicija. Esame įsitikinę, kad baltiška tradicija visokiais pavidalais išliko iki mūsų dienų, niekas jos nesunaikino. Patys patyrėme ją ekspedicijose, per folklorą, perimdami dainas, kurios dar prieš tūkstančius metų buvo dainuojamos. Mes „pagonių“ vardo nevartojame, nes tai tradiciškai sakoma su neigiamu atspalviu, pirmiausia reiškia „nekrikščionis“, bet kai mus taip pavadina, labai nepykstame. O kas mums labai nepriimtina – tai „neopagonys“, nes yra dviguba neigiama prasmė: negana to, kad čia pagonybė, bet dar yra kažkas tarsi išgalvota – „neo“. Dabar oficialiai išpažįstame baltų religiją, o trumpiau savo judėjimą vadiname Romuva.

Baltų tikėjimas nėra mesianistinė, kuri skelbia tikėjimą, žada išganymą. Dabar atsiranda vis daugiau žmonių – jie visiškai nepriklausomi nuo mūsų, bet remiasi ta pačia tradicija. Neturime tikslo juos sujungti, centralizuoti, monopolizuoti.

Svarbiausias yra darnos principas. Darna – tai harmonija, dermė su aplinka, gamta, žmonėmis, apskritai su pasauliu. Iš to išplaukia ir etika, ir buvimas pasaulyje. Darna būna ne tada, kai dera panašiai galvojančios ar panašiai dainuojančios: reikia sugebėti suderinti priešingus dalykus. Krikščionys turi meilės principą – mylėti savo priešus. Mes vis dėlto nemanome, kad priešus reikia mylėti. Reikia sutarimo, darnos su priešais: ne kovoti, o derėtis, ieškoti būdų, kaip susitarti. Po to galima smulkiau detalizuoti, etika, dorovė yra iš dalies panaši į krikščioniškąją. Senųjų religijų išskirtinumas – aiškiai nurodytas derinys su gamtos stichijomis. Tautosakoje sakoma neteršti vandens: „nespjauk“, „negadink vandens“, lygiai tas pat su ugnimi: neteršti, nemušti ugnies, taip pat pagarba medžiams: negalima medžio kirsti be reikalo ir ne laiku. Yra gyvybės gerbimo ir globojimo nuostata, dėl to kartais savo pasaulėžiūrą vadiname gyvybės religija.

Dabar žmonės mažai tuo vadovaujasi, yra įsigalėjęs utilitarinis požiūris į gamtą: medžiai, akmenys – tai gera statybinė medžiaga. O juk akmenys išsaugoję daugybę senovės atminimų. Mūsų sodyboje Dvarciškių kaime turime gamtos šventovę. Prieš kelis dešimtmečius tame kaime gyveno apie 200 žmonių – buvo gyvas, stiprus kaimas. Jo pradžioje buvo didžiulis akmuo, tarsi sargas, šventykla. Pasirodo, vyrai sugalvojo, kad reikia tą akmenį susprogdinti. O už 7 km yra didelis, gyvas Miežionių kaimas, kuriame yra likęs senasis akmuo. Tą akmenį lankydavo, net aukas aukodavo, su juo susiję padavimai. Miežioniškiai akmens nesusprogdino, ir kaimas gyvena. Dvarciškės sunaikino savo šventą akmenį, ir kaimas išnyko: pernai paskutinė močiutė iškeliavo į senelių namus. Visa senoji tradicija turėjo savo šventenybes: tai gali būti ažuolas, didelis medis, didžiulis mitologinis akmuo, išsaugotas šaltinis.

Valstybė, pati valstybės idėja – saugoti tautą, padėti jai egzistuoti. Mes labai gerai žinome, ką

Paskendusī pasaulėžiūra

Parašė

Sekmadienis, 08 Vasaris 2009 02:15 - Paskutinį kartą atnaujinta Sekmadienis, 19 Balandis 2009 18:27

reiškia gyventi be valstybės. Tave būtinai kas nors niokos, spaus visokiais būdais, kad nustotum būti lietuviu. Valstybė padeda išlikti tautai, tautos tradicijoms ir, galų gale, baltų tikėjimui. Čia susidaro derinys: viena vertus, mes gerbiame savo valstybę ir savo lietuviškumą, bet mūsų pagrindas yra baltų tradicija. Tai reiškia, kad mes remiamės daug didesne teritorija, daug platesniais šaltiniais. Lietuva dabar suprantama tam tikrose geografinėse, administracinėse ribose, bet mes manome, kad baltai buvo vieningi, ir mūsų kultūra, tradicija išaugo iš bendro baltų paveldo. Tik istoriniai įvykiai mus suskaldė, privertė tapti atskirais nuo latvių, nuo prūsų.

Šešiolika metų buvo kalbama apie pilietinę visuomenę, apvalytą nuo bet kokių tautiškumo pasireiškimų. Buvo propaguojamas visiškas kosmopolitizmas, o tautiškumas buvo tapatinamas su nacionalizmu (dar buvo sugalvotas etnocentrizmo terminas). Jei jaunimas vyktų į Vakarus turėdamas tas vertybes, suprasdamas, ką reiškia būti lietuviu, galbūt emigracija ir nebūtų blogai, juk vis tiek gyvename globaliame pasaulyje.

Kuo toliau, tuo labiau viskas yra matuojama pinigais. Pažiūrėkite, kokios vertybės mums yra sistemingai brukamos: „Eik ir pirk, turtink savo aplinką“ – tai nesibaigiantis procesas. Nėra saikingumo, kas yra mums svarbi vertybė, nėra kuklumo, nėra apsiribojimo naudojant gėrybes. Žmonės lenda į maišą, iš kurio neišlips.